

Fólkatingsvalið 2011

FÓLKATINGSVALIÐ 2011

Hans Pauli Strøm
*valevni fyri
Javnaðarflokkinn*

Javnaðarflokkurin besta tryggin fyri mennandi ríkisfelagsskapi

Tað var øgiligur tvídráttur millum føroyingar, tá stjórnarstøða Føroya skuldi skipast av nýggjum eftir annan heimsbardaga. Nationalistarnir vildu hava loysingina her og nú. Sambandska afturhaldið vildi flyta Føroyar aftur í gomlu amtsstøðuna, sum var undan krígunum. Hóast flestu føroyingar vildu hvørki av hesum, læstu teir báðir politisku minnilutarnir fyri neyðugu nýskipanini.

Tá var tað at Javnaðarflokkurin, stuðlaður av Sjálvstýrisflokkinum, fekk snarað samráðingunum um fram-

tíðarstöðu Føroya burtur úr tí úrslitaleysa klandrinum millum nationalistisku og sambandsku minnilutarnar. Tað eydnaðist at savna allar partar - uttan um loysingar-fólkini - um ta nýggju skipanina í Heimastýrslógini.

Heimastýrslógin gjørdist okkara politiski grundvøllur í Ríkisfelagsskapinum, sum nú hevur verið ein tryggur karmur um stjórnarstöðu Føroya í meir enn seksti ár - fyrrverandi Færø Amt mentist til eina javnbjóðis og sjálvbjargna tjóð í einum væl-virkandi Ríkisfelagsskapi.

Á hesum grundvølli er eisini menningin av tí føroyska velferðarsamfelagnum farin fram, har vit hava bygt ein tættan infrastruktur og sosialar skipanir, útbúgvingar- og heilsuverk á høgum norðurlendskum støði.

Seinni árinu hevur tann úrslitaleysi tvídrátturin um okkara stjórnarstöðu tikið seg upp aftur. Hetta er komið fram í royndunum at koma á mál í áralanga arbeiðinum um eina nýggja stjórnarskipanarlóg - eitt arbeiði, sum varð sett á politisku dagsskránnu longu í

1996 av Maritu Petersen sála, forkvinna fyri Javnaðarflokkinn, løgmaður og løgtingsforkvinna.

Nú standa øðrumegin loysingarfólkini í Tjóðveldinum, Miðflokkinum og tí Rógv-uska Sjálvstýrisflokkinum sum blokerandi minniluti.

Javnaðarflokkurin er lykilin til at fáa ta breiðu semjuna millum hinar flokkarnar, eina semju, sum 70-80% av øllum føroyingum kunnu taka undir við - ein stjórnarskipan, sum sjálvsagt viðurkennir Ríkisgrundlóg og Heimastýrslóg og harvið

stöðu okkara í Ríkisfelagsskapinum.

Javnaðarflokkurin er eisini lykilin til at fáa ta neyðugu semjuna við donsku stjórnina um nýggju stjórnarskipanina - serliga tá komandi danska stjórnin eftir øllum at døma verður undir leiðslu av danska Javnaðarflokkinum.

Tá er av størsta týðningi, at føroyski Javnaðarflokkurin er umboðaður á Fólkatingi - ongantið betur enn at samríkisflokkarnir finga bæði føroysku umboðini.

FÓLKATINGSVALIÐ 2011

Sjurður Skaale

Svar til mínar vónbrotnu veljarar

Mong halda meg hava svikið teirra álit, tí eg havi skift flokk. Tað skilji eg væl. Men politikkur snýr seg um meiningar - ikki flokkar. Eg skal her greiða frá, hví eg fór frá lista E til lista C

Í 2009 helt eg flaggdagsrøðu á Oyrarbakka. Tá segði eg m.a. soleiðis:

"Politiskt verða fáar brýr bygdar í Føroyum.

Øðrumegin hava vit havt loysingarvongin, sum alt ov leingi hevur læst seg fastan í eina kós, sum undirtøka ikki er fingin fyri, og sum eisini hevur hildið lív í stundum patetiskum tosi um órætt í sambandi við eina fólkkaatkvøðu, sum var hildin fyri 62 árum síðani.

Hinumegin hava vit havt sambandsvongin, sum alt ov leingi hevur livað í eini falskari trúgv á, at so leingi vit bara sleppa at verma okkum undir Danmarkar veingjabreiði, so er eingin vandi. Men hvørki kongur ella blokkur verða nakrantíð grundsúlurnar undir okkara tjóð og okkara samfelag.

Okkara Merki boðar frá nógvum vøkrum og nógvum, sum vit kunnu vera stolt av.

Men tá um politikk ræður, boðar Merkið frá endaleysum klandri og stríði, og mangan syndarligum úrslitum. Viðhvørt tykist sum um, at tað at halda lív í ósemjunum hevur verið sjálv endamálið við politikkinum.

At fylgjast við figgindanum um brúnna

Eitt russiskt orðatak sigur, at

ofta er skilagott at fylgjast yvir um brúnna saman við figgindanum, fyri síðani at skiljast hinumegin. Hvør skal siga, at tað er best at semjast um tað, mann er samdur um, og goyma ósemjurnar til seinni. Á tann hátt vinna báðir partar.

Hetta er tann vísdómur, sum føroyskum politikki vantar.

Vit mugu gera eina bindandi semju um tað, vit eru samd um. Vit mugu byggja eina sterka brúgv millum sambands- og sjálvstýrisfólk. Annars koma vit aldrin av fetanum.

Vit mugu flyta okkum. Úrslitið av okkara politiska skotgravastríði er, at vit nú eru einasta land í Europa, sum stendur uttanfyri teir stóru europeisku felagsskapirnar av londum. Vit hava ikki kunnað samst um nakað, og tí hava vit nærur ongir brýr byggt uttan ta stóru til Danmarkar.

Men vit mennast ikki av at vera verandi eitt danskt heimastýri í allar ævir. Og tað er vitleyst at loysa bara fyri at skipa ein avbyrgdan mikrostát í norður-atlantshavi.

Vit mugu byggja brýr til onnur. Tíðin er farin frá at Merkið skal umboða eitt land og eina tjóð, sum liggur

isolerað fyri seg sjálva.

Og eg havi eina vón um, at tað fer at eydnast at gera eina semju áðrenn so øgiliga langt er liðið.

Tað eru stóðugt fleiri sum ásanna, at tað bara er við at gera semjur, at vit kunnu vinna sigrar. At vit, í staðin fyri at standa og gløða niður í gjónna, mugu byggja ein brúgv tvørturum hana."

Stjórnarskipan - brúgv

Henda røða skapti stóra misnøgð millum summi tjóðveldisfólk - men onnur vóru positiv.

Tí virkaði eg sambært hesi hugsan, tá eg saman við øðrum - ikki minst eldsáluni Poul Michelsen! - arbeiddi við stjórnarskipan Føroya.

Tað eydnaðist ótrúliga væl. Vit finga semju um eitt sjálvstøðugt grundarlag undir okkara fólkaraði, sum m.a. segði, at:

- Alt vald í Føroyum er hjá frá Føroya fólk.

- Danska grundlógin virkar í Føroyum, men bara soleiðis og so leingi, sum vit vilja hava hana at virka.

- Eingin lóg kann verða sett í gildi fyri Føroyar uttan Løgtingsins samtykki.

- Heimastýrslógin ikki er ein dansk delegatión av heimildum, men ein sáttmáli

millum tveir partar. Ein sáttmáli sum vit virða, men eisini hava rætt at siga upp.

- Føroyingar hava óskerdan sjálvsavgerðarrætt.

- Føroyskt er tjóðarmál og alment mál.

Harumframt vóru góðar ásetingar um mannarættindi og mangt annað.

Brend brúgv

Hetta var eftir mínum tykki tann brúgv, sum kundi sam-eina flokkarnar í Føroyum. Men brúgv bleiv brend. Og øll vita, hvør brendi hana.

Eg gjørdi tað eg kundi til tess at broyta stöðu Tjóðveldisins, men leiðslan var ikki til at vika.

Hvat var so at gera?

Skuldi eg geva meg undir leiðsluna í Tjóðveldinum í hesum máli, og bara tiga við tí, eg helt vera rætt?

Ella skuldi eg fara í opið stríð móti leiðsluni í mínum egna flokki? Eg, sum havi tosað so nógv um flokksdisiplin?

Nei. Har var einki at gera. Eg mátti velja millum at fylgja mínum flokki - ella fylgja míni meining. Hóast avgerðin var sera trupul, var hon einføld.

Vel politikk - ikki flokk

Eg fór seinni uppi Javnaðar-

flokkinn. Ikki bara tí hann tók fult undir við stjórnarskipanini, men eisini tí vit hava verið samd um næstan øll týðandi mál farnu árinu. Og eg eri 100% samdur við Javnaðarflokkinn um, hvussu fólkatingssessurin skal nýtast.

Nógv siga, at eg nú havi mist alt mitt trúvirði. Men sannleikin er, at eg havi fylgt míni sannføring. Hevði eg hinvegin stillað upp fyri Tjóðveldi aftur, hevði eg absolut einki trúvirði havt. Tí so hevði alt snúð seg um flokkinn - og ikki politikkin. So hevði eg verið reinur breyðpolitikari.

Politikkur skal snúgv seg um meiningar - ikki flokkar.

Eg skilji væl, at nógv eru bæði vónbrotn og ill. Men eg vóni eisini, at tey skilja mína stöðu.

Til endans vil heita á øll um at hava í huga, at tað er altso ikki flokkurin, sum er avgerandi. Tað er ikki spjaldrið. Tað er innihaldið.

Tí eiga tey, sum taka undir við uppskotinum um føroyska stjórnarskipan, ikki at velja teir flokkar, sum forkomu uppskotinum.